

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enarrationes Novae D. Martini Lutheri in Ionam Prophetam

Jonas, Justus

Haganoæ

Et surrexit Ionas ut fugeret ad mare, a facie Domini, & descendit in Iapho.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36521

Et surrexit Ionas ut fugeret ad mare, a facie Domini, & descendit in Iapho.

Latini textus omnes habet Tharsis, ubi ego trās-
tuli, fugit ad mare. Næ autem prudentuli hoc ca-
lumnientur, oportet me huius rei reddere rationē.
Quidam contendunt Ionam fugisse Tarsum, in ur-
bem Cilicie, unde oriundus fuit Paulus Apostolus,
Act. 9. Sed hoc non habet scriptura: nam textus nō
dicit Tarsus uel Tarsum, sed Tharsis, uel ad Thar-
sis. Hebræa lingua duo uocabula habet, quæ signi-
ficant mare. Iom & Tharsis: iom nō significat tan-
tum mare magnum, sed etiam alios lacus & palu-
des. Nam Lucas, mare circa Tyberiad, Caper-
naum, & Bethsaida, in quo nauigauit Christus, uo-
cat. Sic etiā Moses Gene. 1. dicit. Deus uocauit con-
gregationem aquarum Iom, id est, mare uel palu-
des. Sed Tharsis significat mare magnum, quod nō
est tractus, uel sinus, uel brachium tantum, in quo
in mari sunt Cyprus, Rhodus, & aliæ insule, quod e-
tiam nauigauit sanctus Paulus, Actu. 28. cuius iam
Turca, Veneti, Galli, & Hispani domini sunt: por-
rigitur autem à Cilicia usq; ad finem Hispaniarū.
Sic & mare rubrū, et alia, etiā appellatur Tharsis.
Sic dicit Psal. septuagesimus secundus: Reges Thar-

sis & Insule munera offerent, id est, reges in litto-
 re maris magni & insula. Ciuitas Tarsus non est
 regnum, neq; unquam habuit unum regem, aut plu-
 res reges. Sic Salomon naues misit in Tharsis, hoc
 est, in mare uersus Orientem per mare rubrū, ad
 afferendum aurum ex India. Ibi naues non poterāt
 rectā ad ciuitatem Tarsum ire, nisi per aridam &
 terram uelis nauigare. Nam inter Tarsum & ma-
 re rubrum nihil est quā terra. Sic Psalm. 45. dicit:
 Conteres naues Tarsis, hoc est, naues in mari. Et
 Esaias dicit 23. Ululate naues Tarsis, id est, naues
 maris. Et multis alijs locis potest hoc colligi, adeo
 ut sanctus Hieronymus ipse fateatur melius reddi
 mare, & intelligi commodius de mari, quā de ci-
 uitate Tarso. Neq; Ionæ negotium erat in ulla cer-
 ta urbe Tarso uel alia, sed tantum anhelabat fuge-
 re, quocunq; tandem deferretur, tantum fugā qua-
 rebat, quemadmodum & dicit: et cum undiq; per-
 cussus, nullum excogitare potuit locum, cepit tri-
 ste consiliū nauigandi, quo uenti, tempestatesq; de-
 ferrent. Iapho est ciuitas Ioppe, sonat Latine spe-
 ciosa, portus ad quem deueniunt, qui nauigant &
 appellant ad Iudæam, seu terram sanctam. Ionas igitur
 à portu Iudææ soluit, & nauigauit uersus Occi-
 dentem. Hoc etiam ostendit hoc uerbum, quod di-
 cit, fugit à facie Domini. Quis enim potest fugere
 à facie

à facie Domini, cū sit ubiq; ut Psal. 138. dicit. Neq;
Jonas erat tam rudis, ut nesciret Deum esse ubique,
cum post ipse fateatur se seruire Deo, qui condidit
coelum, terrā, mare, & omnia quæ in eis sunt. Cum
etiam audiret quòd Deus esset in Niniue ulturus im-
pietate, qui missurus esset se ad Niniuitas. Sed hoc
sic est intelligendum: Deus duplici modo est præ-
sens. Primū naturaliter, sic est ubiq; ut Esaias 62.
dicit: Coelum sedes mea est, & terra scabellum pe-
dum meorū: sic est in medio inferno, morte & pec-
cato, ut Psalm. dicit, Si ascendero in coelum, tu illic
es &c. Sic nemo potest effugere oculos Dei. Secun-
do, spiritualiter, & sic tantum ibi est præsens, ubi
uere cognoscitur, id est, ubi illius uerbum, fides, spi-
ritus, & uerus cultus est, ibi habet suos, qui soli cer-
to sentiunt & statuunt, Deum talem esse Dominū,
qui omnipotens & ubiq; sit. Impij autem hoc serio
non sentiunt, non credunt, nec confidūt quòd Deus
ubiq; sit, etiam si hoc audiant doceri, aut ipsi etiā di-
cere, & uerbotenius docere possint. Sic potest quis
fugere à facie, quando eò aufugit, ubi nec Verbum,
nec nomen, nec spiritus, nec cognitio Dei est. Sic Io-
nas fugit à Domini facie, à populo & terra Iudai-
ca, in qua Verbum Dei, spiritus & cognitio Dei est.
Jonas fugit in Tharsis, in mare, in gentes, ubi nec
Verbum, fides, nec spiritus Dei erat.

I N I O N A M

Hic nunc incidit quæstio, an Ionas tunc peccarit, fugiens à facie Domini. Veteres scriptores, & sancti patres ualde propensi fuerunt, ut prophetas, apostolos, & reliquos sanctos prorsus immunes fecerint ab omni peccato, & planè angelos, quæ stulta humilitate tandè eò prolapsi sunt erroris, ut maluerint manifestos scripturæ locos torquere, et uiolenter corrumpere, quàm sanctos, peccatores facere. Quanquàm nunc ea humilitas, quæ præ se scriptores Apostolos & prophetas fecerunt ab omni peccato mundos, sit eatenus tolerabilis, quatenus ex odio peccati & amore iustitiæ procedit, tamen periculosum est, torquere scripturam, aut uiolentâ interpretationem sequi. Christus Matth. 5. dicit: Cælum & terra transibunt, uerba autè mea nõ transibunt. Melius est minus tribuere sanctis quàm merentur, quàm deprauare Verbum Dei. Nam sine sanctis possumus saluari, sine uerbo Dei non possumus saluari. Sequimur igitur hic manifestum Verbum Dei, & claræ scripturæ uerba, & sentimus Ionam in maximum peccatũ prolapsum esse, quo esset in æternum damnatus, nisi fuisset ex numero electorum, & scriptus in libro uitæ. Hoc enim nemo potest inficiari, Ionam hic uocatum à Deo, accepisse mandatum diuinum, ut prædicaret in Niniue. Ad hæc certissimum est, hic non iocatum esse Deũ, sed non mi

non minus serio hoc mandasse Ionæ, quàm Adæ man-
datum dedit, ne ederet &c. dixit enim Deus: Ma-
litia ciuitatis Niniue ascendit ad me &c. Ego sta-
tui propter peccata & impietatem totum Assyrio-
rum regnum castigare. In summa, ira Dei impen-
det Niniuitis. Præterea certum est, Ionam huic diu-
no mandato inobediẽtem esse, cum fugit, detrectat
iussum Dei, & nihilo leuius peccat, quàm Adam in
Paradiso. Debat enim Ionas nõ modo parere mã-
danti Deo, sed & iussum Dei alacriter, & summo
gaudio exequi, & sexcenties citius mortem perpe-
ti, quàm Verbo Dei non obsequi. Quod enim gra-
uius aut abominabilius potest esse peccatum, quàm
diuine uoluntati aduersari? Vide cuiusmodi poe-
nas dederit Adam, Saul, populus Israel, contempti
mandati diuini, & quàm plectitur grauius Ionas?
Eant nunc qui uolent, & eleuent, & extenuent cul-
pam Ionæ, nouũ & insigniter horribile genus pœ-
ne, satis ostendit non leue fuisse peccatum. Quàm
pulchre hic effugit Ionas manus & imperiũ man-
dantis Dei, quàm libens ex animo postea hanc fu-
gam, si potuisset, uel tribus mortibus mutasset. Non
uult mitti in Niniue, in mediũ aule & populi con-
tionator, & projicitur in medios fluctus, immani-
simo ceto præda futurus.

Hoc totum scriptum est ad nostram doctrinam,

IN IONAM

primum, ut hic discamus, qui in afflictione & cruci-
 ce remurmurant, nec obediunt Deo, illis tamen fre-
 renda est tandem uoluntas Dei, neq; nostra detrecta-
 tio eius imperium & uoluntate uertit. Et uidemus
 hic, qui propter Deum recusant tolerare leuiorem
 aliquam crucem, illis sæpe longe grauior postea de-
 gon decertandus. Proinde si sapias, cito permittite
 Deo, & eius sanctæ uoluntati, cito occurre ei hoc
 uoce, Fiat uoluntas tua. Hic tamen id non obsecrat
 est signum gratiæ in Iona, quòd mox post peccatum
 Deus eum ut dilectum filium castigat, nec sinit inma-
 lescere affectum eius carnalem, aut inobedientiam.
 Sic ut iure possit gratus canere Ionas, Castigans ca-
 stigauit me Dominus, sed morti non tradidit me. Se-
 cundo, habemus hic exemplum, ut recte discamus uiam
 misericordiæ & gratiæ, ne nostris meritis fidamus
 aut demeritis terreamur, & sciamus neq; in pecca-
 tis nos dannari, neq; bonis operibus saluari. Solus
 enim gratuita misericordia Dei seruamur, & non
 modo peccata, sed & optima opera sunt damnabi-
 lia, nisi adsit fides, quæ neq; peccato desperet, neq;
 meritis confidat. Hic enim uides Ionam nullo ope-
 re esse promeritum, ut in uentre immanis & tete-
 rime beluæ magnifico miraculo seruaretur, nisi
 tertio die uiuus eijceretur in littus, sed mirabilis
 amplissima misericordiæ hoc opus est, quemadmo-
 dum

dum et Ionas in suo cātico hoc miris affectibus prædicat, ut infra audiemus. Econtra uides nō leue flagitium, sed inobedientiam manifestā, & tamē huic peccato non succumbit Ionas, nec deseritur. Hoc facit rediuiua illa infracta, alacris, & denuo excitatissima fides, in medijs illis fluctibus, & medio peccati naufragio non desperans, nec nutans, sed modicus tenens promissionem Dei, & Verbum gratiæ: & cum omnia uideantur desperata, tamen reiiciens se cōfidenter in Deū, agnoscens ingenue peccatum, & prosternens se ad pedes Dei. Si enim desperasset Ionas, neutiq̄ ē uisceribus ceti ereptus esset, nec sic in media morte seruatus. Verum inuictū hoc robur fidei, in medio peccati adhuc luctātis efficit, ut Deus huius Ionæ in infima abyssso proiecti, obliuisci non possit, tametsi iam plus quā semisepulti, & in uisceribus beluæ, tantū non cōcocti. Ipsa mors igitur reuomere cogitur iam deuoratū, & penèter consumptū Ionā. Sed de hoc infra dicemus.

Hæc igitur maxima est consolatio nobis, quod uidemus non solū nos infirmos esse & imbecilles, sed & spiritualissimos homines ipsos, prophetas, et maximos sanctos grauiter lapsos esse: nam & ipsi homines fuerunt, caro & sanguis. Non desperandum igitur nobis est, etiam si labamur, modo non excidamus regno gratiæ, per hæresim aut falsam doctri-

I N I O N A M

nam. Quemadmodum eorū qui sunt in regno gratia, nullum tam graue peccatum est, quin credentibus condonetur. Ita extra regnum gratia nullum opus est tam nobile aut preciosum, quod nō sit damnabile. Hoc autē est manere in regno gratia, quando contra gratiam non peccatur. Contra gratiam autem peccatur duobus modis. Primum, quando peccauit contra praeceptum Dei, & peccati culpam sic adaugeo, ut oblitus promissionis desperem, & despondeam animum, quasi nunquam remissurus sit Deus peccatum, aut quasi non sit ignoscens a peccato Deum. Nam ibi etiā nulla est amplius gratia, & dicitur negatus est Deus, contempta; omnis opulētia gratia. Haec tentatio iam amplius non est humana, sed Sathanica, & peccatum in spiritum sanctum, quod non remittitur quādiu durat, quia ex diametro pugnat cum misericordia, & est blasphemia in gratia per quam solam remittitur peccatum.

Hoc autem uoco manere in regno gratia, quando non despero de gratia Dei, aut remissione peccati. Sed magna animi certitudine & constantia, confido Dei gratiam esse amplissimam, & remissionem peccatorū, etiam si uehementissime premat me peccatum, etiam si iram Dei & omnium creaturarum, quasi uni mihi incūbentem sentiā, etiam si propria conscientiae dialogismi me expugnent, grauisimū peccatum

reatus conuincāt. Hoc demū est amplitudinem gratiæ uere cognoscere, & Dei misericordiam laudare, & fiducia illius iudicio Dei, morti & inferno, omnibusq; inferi portis insultare. Sic Iaco. 2. dicit, Excellit misericordia iudicium, id est, maior est amplitudo gratiæ, quàm ullum iudicium, & potentius est regnum gratiæ, quàm ira aut iudicium Dei. Quē nūc sic tenaciter adhæret promissionibus, ille infra ætus est contra omnem accusationem. Qui autē per pusillanimitatē cedit conscientiæ, in illius corde impetus iudicij uincit fidem, & ibi succumbit fides, et superat iudicium planè ad damnationem.

Quemadmodum e contra, ubi animosa fides apprehendit promissionem gratiæ, ibi uincitur & opprimitur iudicium, omnisq; uiolentis urgentis iræ Dei, ibiq; regnat in corde, & excellit cognitio misericordiæ & gratiæ, ad salutem et uitam æternā: quemadmodum hic excellens hæc uictoria fidei est in corde Ionæ. Atq; hæc iam non est humana iustitia, sita in nostris operibus aut uiribus, sed etiā iustitia diuina, cælestis & æterna, sita in sola fide, & spiritu absq; operibus. Nam pure & simpliciter innititur promissio gratiæ, quod non facit ulla iustitia operum. Ea iustitia Sabbatismus est sanctissimus ab omnibus operib. nam in nulla re externa sita est, sed tota, et per oīa sita est intus in corde et cōscientiā.

IN IONAM

Secundo pecco contra gratiam, quando bona opera facio ea spe & fidutia, quasi per ea deleri possint peccata, & reconciliari Deus. Nam per eam fidutiam iterum blasphemus sum in gratia, quasi ea non opus habeam, sed operibus possim iustificari. Hoc iterum est contemnere & blasphemare gratiam, & ea iustitia & fidutia operum, tunc non est iustitia Dei, sed Sathanica, & peccatū quod nō remittitur, quāmdiu durat, & erratum non agnoscitur. Hoc autem est excidere & manere extra regnū gratiæ, quando confidimus nos ullo opere aut re externa sic iustificari, ut non indigeamus gratia, sed quasi opera nostra satis sancta et pura sint: hoc tunc est invertere uerbum Iacobi, Iudicium excellit misericordiam. Nam opera ibi opponuntur iudicio Dei, imō opera præferuntur & conferuntur misericordie, hoc est peccatum in spiritum sanctū, quod non potest remitti, id est, talis impietas quæ ipsa sibi non relinquit gratiam & misericordiam, quæ possit remitti, ut alia peccata quæ infirmitate uel aliis fiunt. Nam omnia alia peccata, hoc sibi relinquant integrum, ut adhuc misericordia ibi sit & gratia, quæ superabundet magis quā peccatum. Hoc peccatum autem, hæc blasphemiam & fidutiam operum, prorsus excludunt, abnegant & aspernantur gratiam, quasi nulla sit misericordia quæ possit sanare,

aut quasi non opus sit gratia ad remittenda peccata. Et hoc est excidere regno gratia, & peccare contra spiritum & gratia. Ex hoc intelligi potest, quid Christus uelit, quod dicit peccatum in spiritum sanctum non remitti, nec in hoc seculo, nec in futuro, Matth. 12. & Mar. 4. & Ioannes cum dicit non orari debere pro peccato ad mortem, peccatum ad mortem uocat peccatum in spiritum sanctum, hoc est, tantum dicere quod desperat in peccatis, aut fastuose gloriatur in operibus, hic peccat in spiritum sanctum, & contra gratiam. Ibi quidem orandum est, ut à tali obstinatione liberentur sic indurati, et conuertantur. Vt autem Deus ipsorum misertus, faciat suam misericordiam in ipsorum cordibus, esse potentiorè quàm hoc sit peccatum, ut aliàs oramus pro erratis, hoc est impossibile orare. Nam ibi orare pugnantia quod Deus sineret suam gratiam cõtemni, & tamen faceret potentiorè esse his peccatis. Hoc fieri nequit. Sed debemus orare cõtra hoc peccatum, quemadmodum Moses Nume. 16. orat contra peccatum Core, & dicit: Non uelis respicere sacrificia ipsorum. Nam Core etiam uolebat magnifici opera sua coram Deo, & eo ipso peccauit contra Deum & gratiam, hoc neutiquàm ferendum erat. Omnia peccata sunt tolerabiliora, quæ sinūt regnare & dominari gratiam, sed de hoc satis.

I N I O N A M

Sed quid Ionam mouit, ut detrectaret mādaturū tantum, & quòd tam inuitus sequitur uocationem hanc & missionē ad Niniuitas, uariè recensentur à theologis causæ: primū terrebat difficultas mandate prouintie, & nimis noua insolita & difficilis uidebatur uocatio, quòd sine exēplo præ omnibus alijs prophetis, mittitur in peregrinū regnum ad tantū Monarcham. Neq; enim legitur, quòd Deus ullum alium prophetā, extra regnum Israel in tam longinquam terram ad externa regna miserit. Cum igitur hoc adeo nouum & insolitum sit genus uocationis, attonitus quoq; stupefcit propheta, & quid cogitet quo se uertat, nescit. Cum enim aliās carnis & sanguinis ea sit infirmitas, ut nunq̄ sine magna lucta & agone possit se p̄mittere Verbo Dei, aut sequi diuinos iussus, præsertim cum soli mihi uideo aliquid imponi præ alijs. Quemadmodū Petrus respiciebat ad Ioannem, Domine, inquit, quid autem hic? Adeò initio non uidemus plane ineuitabile esse imperium, cum Deus aliquid iubet, quemadmodum hic cernitis in Iona. Hic initio non libèter relinquit patriam & cognatos, nihilosecius stat immotum Verbum Dei, tandem idem Ionas in profundo maris, in abditiſſimis immanis beluæ uisceribus (quod uel auditu horrendum est) iacere cogitur, ter absorptus & planè solus, ubi tamē omni spe carnalis

xil
ne
hil
sta
gis
faff
tur
isse
pro
est.
qua
&
lice
exc
ma
cet
odi
affe
Isra
Nin
nō e
adm
ctu,
&
men
præ
xlij,

xilij exuitur, ubi tamen relinquendum ei fuit, sic om-
 ne presidium creaturæ, quasi in cœlo & terra ni-
 hil esset quàm Ionas & Deus. O hæc est grauis lu-
 cta. Quidam etiã existimant carnali metu tanti re-
 gis fugisse Ionam. Alij etiam ideo eũ mandatũ recu-
 sasse, quòd metuebat ne prophetiam non sequere-
 tur euentus, quemadmodum etiam accidit. Metu-
 isse enim putant illi Ionam, ne haberetur pro falso
 propheta, qui non ex Deo esset, sed hæc causa nihil
 est. Ignorabat autem Ionas quid esset futurum, cum
 quarto capite dicat, sedisse eum è regione ciuitatis,
 & expectasse quid ei accideret. Ex quo conijcere
 licet quòd expectauit redigendam in cineres urbẽ,
 exemplo Sodomæ & Gomorræ, atq; ideo etiã sto-
 machabatur, quòd hoc non fieret. Hinc conijcere li-
 cet ideo ipsum fugisse & detrectasse mandatũ, q̃
 odio habebat Niniuitas, & adhuc carnali Iudaico
 affectu laborabat, quasi Deus tantum Iudæorũ, &
 Israelis Deus esset, non gentium. Et cogitauit Io-
 nas Niniuitas nõ esse dignos gratia & uerbo Dei, cum
 nõ essent de Repub. Israelis, aut populus Dei. Quẽ
 admodũ etiam Apostoli laborabant hoc carnali affe-
 ctu, quasi Christi regnum corporale futurum esset,
 & postea cum cognouissent spirituale futurum, ta-
 men putabãt ad solos Iudæos pertinere, & nõ esse
 predicandum Euangelium, seu hoc regnũ Dei gen-

tibus, & predicabant tantum Iudæis, donec per uisionem Petro, in Act. 10. deinde per manifestam uocationem & missionem in gentes Pauli & Barnabæ, in Act. 13. deinde per miracula & conciliū, in Act. 15. decerneretur Dei uoluntatem esse, ut Euangeliū etiā predicaretur in gentes. Hoc enim difficile creditu erat, & admodum egre persuaderi poterat Iudæis, extra regnum Israel ullam aliā gentem esse populum Dei, cum tota scriptura tot locis testetur solum Israelē, & semen Abrahamæ esse electum populum, esse peculum & thesaurū Dei, solisq; Iudæis legem Deus, cultum, uerbum et prophetas dedisset. Hoc adeo sibi non patiebantur extorqueri Iudæi, ut ob eam unam causam, Paulus epistolam hanc insignem scripserit ad Romanos, ubi tanto acumine, tot testimonijs scripturæ, tot firmis & potentibus argumentis euincit, Deum non esse solum Iudæorum Deum, sed & gentium. Id enim in hunc diem obstat Iudæis, quo minus credant gentes æque esse populum Dei ac Iudæos. Eiusmodi affectus & Iudæicus zelus hic quoq; est in Iona, & conijcitur optimus uir in tantam necessitatem & luctum, ut primū hac uehementissima tētatione castigatus, adeoq; externæ rei hederæ scilicet similitudine & magnifico miraculo Dei eruditus, tandē discat Deū non reijcere urbem gentilem Niniuen, & habere N

niti

ninitas pro populo. Quemadmodum nunc Christus discipulis suis condonauit carnalem illum affectum de predicando regno Dei solis Iudæis: ita etiã Ione condonat suas carnales cogitationes. Nam, ut exemplo utamur domestico & recenti, quàm difficile nobis hactenus fuit credere ullum esse usquã Christianum, qui non esset sub Papa, cum tamen pro primatu Papæ nullum firmũ scripturæ locum, sed tantum humana commenta, & scripturã impudenter detortam haberemus. Quid futurum erat, si pro Papatu, tam clari, aperti, & firmi scripturæ loci extarent, quales infiniti pro Iudæis extant, quæ tunc pro abominatione mera habituri essemus Turcas, Iudæos, gentes, & solum Papatum defensuri. Ita quoq; accidit Ionæ in Iudaismo et regno Israel. Atq; hoc est, quod quarto capite dicit se ideo fugisse quia sciret Deum esse misericordem &c. Quibus uerbis satis indicat se moleste ferre tantam esse misericordiam Dei, ut Ninitas quoq; respiciat, ideo Ionas ait malle se mori, quàm eam gratiam quæ proprie promissa erat Israeli, predicare, & uulgare in gentes, quæ neq; Verbum Dei, neq; cultũ, neq; prophetas habebant, sed ut abominabiles Idololatræ toti contra Deum, Verbum Dei, & populum Dei esse uidebãtur. Sic autem affectum fuisse Ionã, ex hoc clare patet, quòd Deus hanc eius carnalem

cogitationem & indignationē obiurgat, Non parcerem, inquit, Niniue &c. Vbi satis indicat Ionam moleste tulisse, & ideo stomachatū, quòd Deus parceret urbi, & non funditus euerteret, quemadmodū ipse predicarat, & iam expectabat. Sic hæc historia debet nos maxime consolari, & docere uim diuinæ bonitatis, non facile scilicet iudicandū esse aut desperandum de ullius hominis salute. Ionas enim adeo implicatus hæret hac prosopolepsia, ut Niniuitas præ Israele planè contēnat, ideo etiā audacter & confidentissime eos ut peccatores abominabiles, damnans ac prorsus desperans de eorū salute, nihil expectat quàm certissimū eorū exitum. Cogitat enim sic quomodo Deus respiceret hos peccatores, qui neq; legem, neq; cultum Dei habent. Si autem ipsi quoq; sunt participes gratiæ, quid tunc profunt Israeli, lex Mosi & tot cæremoniæ. Si enim Iudæi non habent prærogatiuā præ gentibus, quis tunc usus est legis aut cæremiarum? aut quid Iudæi pondus diei portant et æstū, cum gentes sine tali labore nihilominus accipiant denarium? Quis non iure hic murmuraret? Impossibile enim usum est Ionæ, ut Deus præ Iudæis gentes respiceret.

Sed uide quàm turpiter hic errat, longissimèq; fallitur hic tantus propheta. Nam dum putat fieri non posse ut Deus respiciat Niniuitas, & alienissimos

mos esse à Deo & gratia, nihilq; ibi esse, quàm irā,
ibi maxime exerit se bonitas Dei. Et quos putat a-
uersaturos et minime audituros Verbū Dei, hi sum-
ma humilitate, & summo cordis ardore accipiunt
Verbum. Discit ergo tantus propheta nunc primū
per experientiam, neminem esse iudicādum, de nul-
lius salute esse desperandum, fallere q; carnalem il-
lam & Iudaicam cogitationem, quasi Deus perso-
nam, modum, tempus, meritum, aut quicquā eius-
modi respiciat. Secundo, ut discamus non diu dispu-
tandū esse de uerbis aut operibus Dei, sed rectā se-
quendū esse, quo nos diuinæ uocis iussus ducit. Neq;
enim hæsitare debemus, aut inquirere quare Deus
hoc iubeat, nec hoc exigere ad examē rationis, neq;
morari quòd absurdum uidetur in oculis nostris,
sed obedire debemus, & libenter stultescere pro-
pter Deum, ei q; prolixè, & tribuere laudem sapi-
entia & iustitiæ, in omnibus uerbis & operibus.
Quemadmodū Abrahā fecit, qui cum iuberetur im-
molare filium suum Isaac, non considerauit quā
hoc priori promissioni pugnaret, qua dictum erat,
in Isaac uocabitur tibi semen &c. quia quo diutius
secundum rationem disputasset secum, eo longi-
us aberrasset à uero & uoluntate Dei, & eo fa-
cilius prolapsus fuisset in inobedientiam. Sicuti hic
accidit Ionæ, qui dū accuratius confert inter se pro-

missiones factas Israeli, & Ethnicismū impium Niniuitarum, & omnia expendit circumspecte, maxime offendit per inobedientiam Deum. Si autem simplici corde sic cogitasset, quid ad me? quod Deus Israeli dedit legem, cultum Dei, & prophetas Niniuitis non dedit, tamen diues est in omnes, & utrinque potest saluare, tamē potens est Israël iustificare absq; operibus & Mosaico cultu, & Niniuitis non imputare suum Ethnicismū. Quid ad me, quod Israeli dedit legem, alijs gentibus non dedit. Quilibet maneat ut uocatus est. Misericordia nihilominus ex aequo continget & his qui sunt sub lege, & qui sunt sine lege: quemadmodum Paulus Romanos docet. Sic Ionas mansisset obediens, quemadmodum & Abraham obediens fuit.

Et Dominus suscitauit uentum magnū, & facta est tempestas magna in mari, & nauis &c.

Hic propter peccatum unius, reliqui omnes dantur poenas, nam propter Ionam exoritur hæc tempestas. Sed forsitan quæras nū inustus sit Deus, qui propter alienum peccatum in alios animaduertit. Respondedo, Deus non potest esse iniustus, neq; à quoque accusari potest Deus. Nemo enim nostrum legem habet præscribere Deo, aut mandare ei. Vbi

tem n